
Stockholmskällan

Vad ska bort? Tre övningar i källhantering

Det här är tre enkla övningar som går att göra med många olika bilder eller källmaterial. I det här lektionsförslaget använder vi fyra källmaterial som berättar något om att gå i skolan i Sverige under olika tider. Övningarna tränar eleverna i att använda historiska källor för att hitta likheter och skillnader och dra egna slutsatser.

Instruktion till uppgiften

De fyra källmaterialen kan användas till tre olika övningar:

- 1. Vad ska bort?** Det går att ordna källorna – på olika sätt – så att tre hör samman och en ska bort, beroende på vad i källan eleverna tar fasta på.
 - 2. Vad säger mest?** Beroende på vilka frågor vi ställer till källmaterialen blir olika källor olika värdefulla. Pröva några olika frågeställningar och se hur eleverna resonerar.
 - 3. Vad kom först?** De fyra källmaterialen kommer från olika delar av tidsspannet 1877-1982. Använd källorna till en sorteringsövning där eleverna söker ledtrådar i materialet och resonerar om kronologin i materialet.
- Skriv ut de fyra källmaterialen, som också ligger sist i det här dokumentet,
 - Dela in eleverna i par eller smågrupper och låt varje grupp titta på de fyra källmaterialen en stund. Låt dem resonera tillsammans.
 - Varje grupp berättar kort i helklass hur de resonerat. Se om det går att enas om en gemensam lösning.

Om källmaterialen i uppgiften

Geografielektion på Anna Sandströms skola 1911. Skolan hade moderna idéer för undervisning. Till exempel blandades teoretiskt och praktiskt arbete i flera ämnen, och att eleverna skulle träna på att prata på språklektionerna.

<https://stockholmskallan.stockholm.se/post/22186>

”Ögonblicksbild från Palmgrenska samskolan” från 1877. Skolan startade 1876 och var den första i Stockholm där pojkar och flickor hade slöjdlektioner tillsammans. På de flesta skolor hade flickor bara textilslöjd och pojkar bara träslöjd, långt in på 1900-talet.

<https://stockholmskallan.stockholm.se/post/29362>

Vävsal på Slagsta skola, ca 1910-1920. Slagsta skolhem var en skola för elever med psykiska funktionsnedsättningar. Eleverna läste praktiska ämnen som slöjd eller lantbruk för att ge dem förutsättningar att få jobb efter skolan. Endast flickor lärde sig väva.

<https://stockholmskallan.stockholm.se/post/32959>

Skolmatsalen i Sätterskolan 1982. I Sverige började skolorna servera lunch på 1940-talet. Innan dess var det frivilligt för skolorna och eleverna behövde ta med sig mat hemifrån.

<https://stockholmskallan.stockholm.se/post/30944>

1. Vad ska bort?

Alla fyra källmaterialen berättar om att gå i skola under olika tider i Sverige, 1877-1982.

- Tre av källorna har något gemensamt och en källa måste bort.
- Resonera tillsammans.
- Det finns flera tänkbara lösningar på uppgiften.

2. Vad säger mest?

Alla fyra källmaterialen berättar om att gå i skola under olika tider i Sverige, 1877-1982.

Vilken av de här källorna berättar mest om du ställer följande frågor till dem? Resonera tillsammans. Det finns flera tänkbara lösningar på uppgifterna.

- Hur var det att vara barn för 100 år sedan?
- Hur var det att gå i skola under 1800-talet?
- Vad är största skillnaden mellan skolan nu och för 100-150 år sedan?

3. Vad kom först?

Alla fyra källmaterialen berättar om att gå i skola under olika tider i Sverige, 1877-1982.

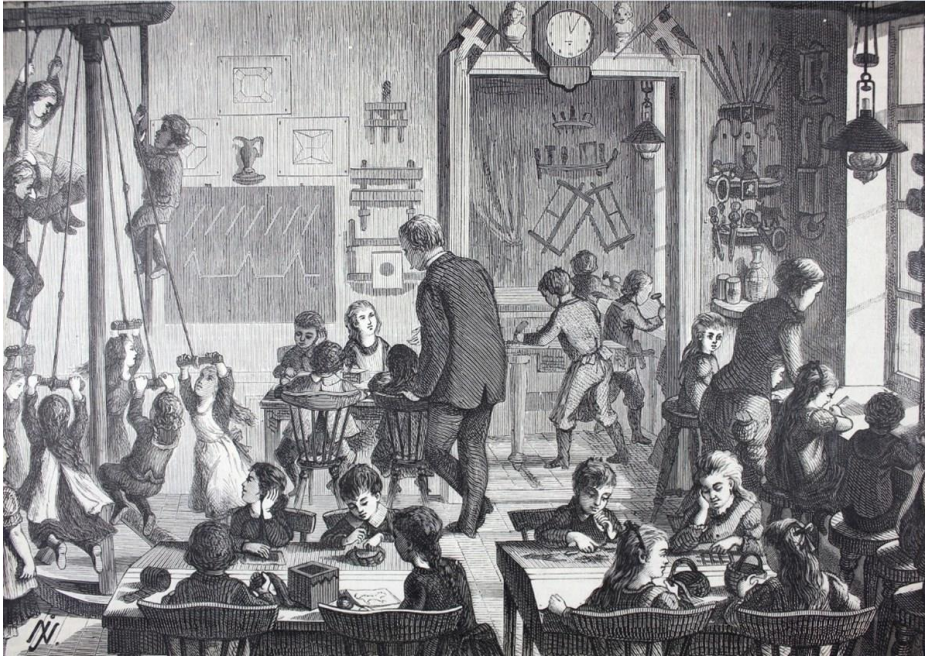
- Lägg de fyra källmaterialen i kronologisk ordning, från det äldsta till det yngsta.
- Berätta varför du har lagt dem i den ordning du har gjort.
- Om du inte vet säkert får du gissa. Kanske finns det någon detalj i bilden som ger dig ledtrådar? En uppfinning, hur kläderna ser ut eller liknande.

1.

Okänd fotograf, Stockholms stadsarkiv

2.

Okänd konstnär, Stockholms stadsarkiv

3.

Okänd fotograf, Stockholms stadsarkiv

4.

Fotograf: Göran H. Fredriksson, Stadsmuseet i Stockholm